

Sygn. akt V CSK 235/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa "E." spółki jawnej

w Ż.

przeciwko B. Ł. F. o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 listopada 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 13 stycznia 2016 r., sygn. akt V ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej B. Ł. F. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13 stycznia 2016 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in.: postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002,

nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżącej, w niniejszej sprawie występują istotne zagadnienia prawne wymagające rozstrzygnięcia, czy sąd II instancji mimo niewykonania w pełni zaleceń zawartych we wcześniejszym wyroku kasatoryjnym, może, nie przeprowadzając uzupełniającego postępowania dowodowego, dokonać odmiennej od przyjmowanej we wcześniejszych orzeczeniach interpretacji spornego, stanowiącego podstawę roszczenia, postanowienia umowy, czy powinien ponownie uchylić wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania, a także czy w takiej sytuacji rozstrzygnięcie merytoryczne skutkuje nieważnością postępowania z powodu pozbawienia strony prawa do obrony swoich praw poprzez ograniczenie merytorycznego rozpoznania sprawy do jednej instancji sądowej. Skarżąca przedstawiła uzasadnienie, przy pomocy którego starała się dowieść wystąpienia tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ale brak jest w nim takiej argumentacji, która wskazywałaby na możliwość zaistnienia rozbieżnych ocen zaprezentowanych problemów, zwłaszcza, że zakres kognicji sądu odwoławczego, także rozpoznającego powtórnie sprawę, został w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wyjaśniony. Uzasadnienie wniosku ponadto sprowadza się do niedopuszczalnej w postępowaniu kasacyjnym polemiki z ustaleniami faktycznymi Sądu Apelacyjnego. Wyjaśnienie problemu prawnego musi być konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy i pozostawać w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji stanem faktycznym sprawy, jednak podejmowane jest przede wszystkim w interesie publicznym i nie może sprowadzać się do kontrolowania ewentualnych uchybień postępowania odwoławczego.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienie SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Skarżąca podniosła, że w jej

ocenie skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenia prawa materialnego i procesowego, które zostały jej zdaniem szczegółowo omówione w uzasadnieniu zarzutów skargi. Skarżąca nie przedstawiła jakiegokolwiek wyodrębnionego wyводу prawnego, który miałby wspierać tezę o rażących naruszeniach prawa skutkujących oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym stanie faktycznym, nie wskazała nawet przepisów prawnych, z którymi wiąże kwalifikowane naruszenia prawa, a w konsekwencji oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Należy mieć na uwadze, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (postanowienie SN z dnia 22 kwietnia 2015 r., sygn. akt IV CSK 613/14, www.sn.pl). Rolą Sądu Najwyższego nie jest domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por.: postanowienie SN z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08, nie publ.; postanowienie SN z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, nie publ.). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania; oba te elementy muszą być przez skarżącą wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia.

Niezależnie od tego, że skarżąca nie powołała się wprost na nieważność postępowania jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a jedynie taka sugestia wypływa z jej twierdzeń, należy zauważyć, iż w niniejszej sprawie nie istnieje żadna przyczyna nieważności, w szczególności zaś pozbawienie prawa do obrony. Nieważność postępowania spowodowana tą przyczyną dotyczy sytuacji, w których na skutek wadliwości procesowych sądu lub

strony przeciwnej, strona nie mogła brać i rzeczywiście nie brała udziału w całym postępowaniu lub jego istotnej części oraz przypadków pozbawienia możliwości podejmowania albo niepodjęmowania czynności procesowych zmierzających do ochrony sfery prawnej. Przyczyna ta nie obejmuje wadliwości w postępowaniu dowodowym, ani w ustalaniu stanu faktycznego. Do tego zaś sprowadza się argumentacja skarżącej, podczas gdy ustawodawca wyraźnie uregulował, że w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Odnosząc się do wniosku powódki E. sp. j. z siedzibą w Ż. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego należy zauważyć, że zgodnie z art. 132 § 1 k.p.c. – w brzmieniu mającym zastosowanie w dniu dokonywania czynności procesowej w postaci złożenia odpowiedzi na skargę kasacyjną (art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2015 r., poz. 1311 z późn. zm.) – w toku sprawy pełnomocnicy profesjonalni doręczają sobie nawzajem bezpośrednio odpisy pism procesowych z załącznikami, natomiast do pisma procesowego wniesionego do sądu dołącza się dowód doręczenia drugiej stronie odpisu albo dowód jego wysłania przesyłką poleconą, a pisma, do których nie dołączono dowodu doręczenia albo dowodu wysłania przesyłką poleconą, podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia tego braku. Zasada ta dotyczy również odpowiedzi na skargę kasacyjną. Powódka tego obowiązku nie spełniła, co skutkowało zwrotem odpowiedzi na skargę kasacyjną (k. 427 – 436 i k. 437) i w efekcie tym, że wniosek o zasądzenie kosztów postępowania nie może zostać uwzględniony. Ponowne dokonanie tej czynności procesowej jest bezskuteczne w zakresie wniosku o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, w tym zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną, gdyż nie stanowi odpowiedzi na skargę tak nazwane pismo procesowe, wniesione po upływie ustawowego terminu do dokonania tej czynności (art. 167 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art.

398²¹ k.p.c., zob. też m. in.: wyrok SN z dnia 14 lutego 2012 r., sygn. akt II PK 139/11, wyrok SN z dnia 4 września 2014 r., sygn. akt II CSK 776/13, postanowienie SN z dnia 6 marca 2013 r., sygn. akt III SK 32/12, dostępne na www.sn.pl).

aj